(Retsakter vedtaget i henhold til afsnit V i traktaten om Den Europæiske Union)

RÅDETS FÆLLES HOLDNING
af 19. november 2001
vedrørende Rwanda

(2001/799/FUSP)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Union, særlig artikel 15, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Rådet har fastlagt Den Europæiske Unions mål og prioriteter for så vidt angår Rwanda ved fælles holdning 2000/558/FUSP ([1]).

(2) Ved Rådets fælles aktion 96/250/FUSP ([2]) blev der udnævnt en særlig udsending for De Store Søers Område i Afrika.

(3) I henhold til artikel 8 i partnerskabsaftalen mellem på den ene side medlemmerne af gruppen af stater i Afrika, Vestindien og Stillehavet og på den anden side Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater undertegnet i Cotonou den 23. juni 2000 ([3]) skal der etableres en politisk dialog mellem Den Europæiske Union og alle aftalens signatarstater med henblik på at gennemføre aftalens mål, navnlig for så vidt angår fred, sikkerhed og fremme af et stabilt og demokratisk klima.

(4) Fælles holdning 2000/558/FUSP bør ajourføres på baggrund af udviklingen i Rwanda siden september 2000 —

VEDTAGET FØLGENDE FÆLLES HOLDNING:

Artikel 1

Den Europæiske Unions mål og prioriteter for så vidt angår dens forbindelser med Rwanda er at fremme, stimulere og støtte processen med henblik på

— overvindelse af følgerne af folkedrabet og fremme af national forsoning

— genopbygning og udvikling

— beskyttelse og fremme af menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder

— overgangen til demokrati.

I det omfang regional ustabilitet kan medvirke til at bringe opfyldelsen af disse mål i fare, tilskynder Den Europæiske Union den rwandiske regering til især gennem sin udenrigspolitik at bidrage til at skabe regional stabilitet, ligesom den også opfordrer alle andre parter i konflikter i regionen hertil.

Artikel 2

Den Europæiske Union bekræfter, at fremskridt på de i artikel 1 nævnte områder først og fremmest er den rwandiske regerings ansvar. For at støtte og fremme dens bestræbelser på disse områder fører Den Europæiske Union bl.a. via sin særlige udsending for De Store Søers Område i Afrika en konstruktiv og kritisk politisk dialog med den rwandiske regering på grundlag af bestemmelserne i det følgende.

Artikel 3

For så vidt angår den rwandiske regerings regionale udenrigs- og sikkerhedspolitik vil Den Europæiske Union

a) indtrængende anmode den rwandiske regering om at opfylde de forpligtelser, som den indgik bl.a. i Lusaka (juli 1999), i Kampala (april 2000) og i Harare (december 2000) med henblik på en fredelig og hurtig forhandlingsløsning på krisen i Den Demokratiske Republik Congo, og at overholde Sikkerhedsrådets relevante resolutioner om tilbagetrækning af fremmede styrker fra Den Demokratiske Republik Congo, især resolution 1304 (2000), 1341 (2001) og 1355 (2001)

b) lægge stor vægt på, at de rwandiske tropper, der befinder sig i Den Demokratiske Republik Congo, ligesom de andre stridende parter opfylder deres forpligtelser i henhold til den humanitære folkeret og beskyttelsen af menneskerettighederne

c) opfordre den rwandiske regering til at fremme dialogen og bestræbelserne på systematisk at søge tilvejebragt en fredelig løsning med de kompetente myndigheder i de nabolande, der er involveret i den congolesiske og burundiske krise

d) anmode de rwandiske myndigheder, som det har gjort det med alle konfliktens parter, om at tage behørigt hensyn til de henstillinger og foranstaltninger, som FN vil kunne vedtage om den ulovlige udnyttelse af de rige naturressourcer i Den Demokratiske Republik Congo.

([1]) EFT L 236 af 20.9.2000, s. 1.
([2]) EFT L 87 af 4.4.1996, s. 1. Senest forlænget ved fælles aktion 2000/347/FUSP (EFT L 122 af 24.5.2000, s. 6).
([3]) EFT L 317 af 15.12.2000, s. 3.

Artikel 4

Med hensyn til situationen internt i Rwanda vil Den Europæiske Unions indsats bygge på følgende principper:

a) For så vidt angår forsoning og magtdeling vil Den Europæiske Union fremme og støtte forsoningen mellem alle rwandere i og uden for Rwanda gennem en dialog mellem alle de grupper, der tager afstand fra vold og folkedrab. Den minder om, at denne dialog især skal være rettet mod en bedre magtdeling, en demokratisering af landet, national genopbygning og minoritetsbeskyttelse. Den Europæiske Union tager hensyn til regeringens særlige ansvar på dette område, men understreger, at den tillægger det stor betydning, at Kommissionen for Forsoning og National Enhed handler uafhængigt, og at den er repræsentativ. Den Europæiske Union finder i den forbindelse, at det er vigtigt, at kommissionen har et klart defineret handlingsprogram, som den eventuelt vil kunne støtte

b) For så vidt angår demokratiseringen vil Den Europæiske Union

— understrege, at det er vigtigt, at den politiske balance, som den rwandiske grundlov foreskriver, overholdes. Den tilskynder kraftigt den rwandiske regering og den forfatningsmæssige og retlige kommission til at affatte en ny forfatning, som skal give landet en ny institutionel ramme, til at sikre en effektiv beskyttelse af rwandernes civile og politiske rettigheder, opretholdelse af den sociale samhørighed og beskyttelse af de grundlæggende friheder og rettigheder

— med tilfredshed notere sig, at der er blevet nedsat en national valgkommission, som i marts 2001 tilrettelagde kommunalvalg

— understrege, at den lægger stor vægt på, at denne kommission er uafhængig af hensyn til valgprocessernes troværdighed, og opfordre myndighederne til at sikre, at kommissionen i praksis er uafhængig

— opfordre Rwandas regering til at fastlægge en afstemningsmekanisme, der sikrer frie og retfærdige valg og garanterer rettigheder for alle rwandere og alle sektorer i samfundet (herunder de politiske partier) til at udtrykke deres synspunkter, det civile samfunds ytringsfrihed og deltagelse i den offentlig debat samt gennemsigtighed i hele valgprocessen og valglovgivningen

— tilskynde den rwandiske regering til at præcisere sin tidsplan for demokratiseringen og til aktivt at forberede afholdelsen af de forskellige valg, som skal finde sted inden udgangen af overgangsperioden i 2003

— tilskynde den rwandiske regering til fortsat at styrke de valgte lokale myndigheders kompetence, beføjelser og midler, så den lokale befolkning sikres deltagelse i den politiske proces og udviklingen generelt, og er rede til at støtte denne proces med passende foranstaltninger samt til fortsat at støtte den decentraliseringsbevægelse, som regeringen indledte i maj 2000

c) for så vidt angår retssystemet og håndhævelsen af Gacaca-retten (domstole med folkelig deltagelse, der bygger på traditionel ret) vil Den Europæiske Union

— anerkende den konstruktive rolle, som Gacaca-domstolene kan spille som led i retsopgøret efter folkemordet i 1994, navnlig for at fremskynde rettergangen for dem, som mistænkes for at have deltaget i folkemordet og som fortsat er fængslet

— understrege nødvendigheden af at gennemføre Gacaca-systemet så hurtigt som muligt under hensyntagen til alle de berørte parters grundlæggende rettigheder

— i den forbindelse tilskynde den rwandiske regering og højesteret til at sørge for, at Gacaca-retsplejen er i overensstemmelse med de internationale standarder på menneskerettighedsområdet

— ligeledes tilskynde Gacaca-domstolene til generelt at lade mildhed være et grundprincip i deres holdning og til at beskytte de lovsikrede rettigheder både for de anklagede, navnlig med hensyn til forsvar og appel, og for de civile parter

— også tilskynde den rwandiske regering til at sikre sig, at alle bestemmelser om god forvaltning af Gacaca-retten bliver truffet, navnlig for så vidt angår den retlige procedure ved disse domstole

— sammen med andre af den rwandiske regerings samarbejdspartnere og på en koordineret måde fortsætte sin støtte til Gacaca-systemet, der iværksættes i overensstemmelse med ovennævnte principper

— tilskynde de rwandiske myndigheder til fortsat at arbejde på at skabe forståelse i befolkningen i almindelighed og hos de overlevende efter folkedrabet i særdeleshed for, at det er nødvendigt at acceptere disse principper, da det vil gøre det muligt både at behandle problemet med straffrihed og at finde frem til en pragmatisk løsning på det foruroligende problem med et stort antal indsatte i fængslerne, der afventer rettergang under prekære fængslingsforhold

— forpligte den rwandiske regering til at fortsætte sine bestræbelser på at nedbringe antallet af indsatte i fængslerne (navnlig sårbare grupper som ældre, invalide, og syge samt de, som på nuværende tidspunkt er mindreårige, og de, som var det på det tidspunkt, de blev arresteret), og dens informationskampagne, navnlig ved at fremskynde gennemførelsen af den beslutning, der blev offentliggjort i 1998, om at løslade fanger, som der endnu ikke er udarbejdet noget eller kun ufuldstændigt sagsmateriale om

— i den forbindelse med tilfredshed notere sig, at der er blevet foretaget indledende Gacaca-forundersøgelser, hvilket har gjort det muligt at løslade et vist antal fængslede, som der ikke fandtes sagsmateriale om

— støtte arbejdet i Det Internationale Tribunal i Arusha, bl.a. ved at fortsætte bestræbelserne på at sikre, at alle stater udleverer alle de personer, som det har anklaget for folkedrab og andre alvorlige krænkelser af den humanitære folkeret, til tribunalet. Den vil søge yderligere at forbedre tribunalets administrative effektivitet

— tilskynde den rwandiske regering til fuldt ud at opfylde sine forpligtelser i henhold til den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder og til at overholde andre internationale garantier i forbindelse med dødsstraf samt indtrængende tilskynde den til at overveje at afskaffe dødsstraffen

d) For så vidt angår landsbypolitikken vil Den Europæiske Union

— opfordre den rwandiske regering til at fortsætte sine kritiske overvejelser herom

— med interesse notere sig, at den rwandiske regering fremover behandler dette spørgsmål i sammenhæng med sit strategiske program til bekæmpelse af fattigdom

e) For så vidt angår menneskerettighederne vil Den Europæiske Union:

— med skuffelse notere sig, at mandatet for den særlige repræsentant for FN's Menneskerettighedskommission ikke er blevet fornyet

— dog opmuntre den rwandiske regering til at fortsætte sit samarbejde med FN's højkommissær for menneskerettigheder

— forpligte den rwandiske regering til at fremme og konkret beskytte menneskerettighederne for alle rwandere, bl.a. ved at sikre den nationale menneskerettighedskommissions uafhængige og effektive virke og ved at lette den indsats, som gøres af de organisationer til forsvar af menneskerettighederne, som er aktive i Rwanda

— tilskynde den nationale menneskerettighedskommission til at fortsætte samarbejdet med de berørte ngo'er, til at styrke sine aktiviteter og til at fremskynde gennemførelsen af sit handlingsprogram, som Den Europæiske Union yder sit bidrag til

f) for så vidt angår samarbejde samt økonomisk og social udvikling understreger Den Europæiske Union den snævre sammenhæng mellem korrekt gennemførelse af det strategiske program til bekæmpelse af fattigdom og den rwandiske regerings fortsatte bestræbelser med henblik på tilbagevenden til fred og sikkerhed i regionen, specielt i Den Demokratiske Republik Congo, samt til konsolidering af forsonings- og demokratiseringsprocessen i Rwanda.

Den Europæiske Union opfordrer på baggrund af den fortsatte rwandiske tilstedeværelse i Den Demokratiske Republik Congo, som ifølge Rwanda skyldes sikkerhedshensyn, kraftigt den rwandiske regering til at tage skridt, som tager sigte på en fredelig løsning af konflikten i Den Demokratiske Republik Congo i overensstemmelse med Lusaka- og Kampala-aftalerne og Sikkerhedsrådets relevante resolutioner, navnlig resolution 1304, og som med forbehold af en grundig behandling i de kompetente instanser vil kunne få indflydelse på samarbejdsforbindelserne mellem Den Europæiske Union og Rwanda

g) for så vidt angår reintegreringen i det rwandiske samfund af de overlevende efter folkedrabet, de demobiliserede soldater og alle de andre fordrevne personer vil Den Europæiske Union opmuntre og støtte den rwandiske regering i dens bestræbelser på at lette denne proces, bl.a. ved at samarbejde med de relevante internationale organisationer. Specielt er Den Europæiske Union indstillet på at overveje en støtte til demobilisering af den rwandiske hær samt til en plan for afvæbning, demobilisering, hjemsendelse og reintegration af de negative elementer (ex-FAR og Interahamwe).

Den Europæiske Union erklærer sig overbevist om, at spørgsmålet om afvæbning af de rwandiske væbnede grupper, der har søgt tilflugt i Den Demokratiske Republik Congo, samt afvæbningen af de øvrige væbnede grupper ikke kan løses med magt, men derimod ad frivillighedens vej og ved incitamenter som led i politiske forpligtelser mellem de berørte lande. Den kræver på samme måde af alle staterne i regionen, at de afholder sig fra at støtte disse grupper militært. Den ser positivt på de programmer, som Rwandas regering har udarbejdet til reintegration af flygtninge, der vender tilbage til landet, og den opfordrer kraftigt den rwandiske regering til fortsat at udvikle disse programmer med henblik på under sikre forhold at acceptere alle de oprørere, der ikke er impliceret i folkemordet eller i krigsforbrydelser, navnlig som led i den afvæbning, demobilisering, reintegration og hjemsendelse, der er fastsat i Lusaka-aftalen.

Artikel 5

Rådet noterer sig, at Kommissionen agter at koncentrere sig om at virkeliggøre målene og prioriteterne i denne fælles holdning, bl.a. på grundlag af relevante fællesskabsforanstaltninger.

Artikel 6

Den Europæiske Union vil i forbindelse med gennemførelsen af denne fælles holdning arbejde tæt sammen med FN, Organisationen for Afrikansk Enhed og andre berørte organisationer.

Artikel 7

Gennemførelsen af denne fælles holdning kontrolleres regelmæssigt. Denne fælles holdning tages op til fornyet behandling inden tolv måneder.

Artikel 8

Denne fælles holdning træder i stedet for fælles holdning 2000/588/FUSP.

Artikel 9

Denne fælles holdning får virkning fra dagen for vedtagelsen.

Artikel 10

Denne fælles holdning offentliggøres i EF-Tidende.

Udfærdiget i Bruxelles, den 19. november 2001.

På Rådets vegne
L. MICHEL
Formand